

AEE-T Journal of Environmental Education

วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา - สสศท

- ประสิทธิภาพของตัวกลางถ่านไม้ไผ่ในระบบบำบัดน้ำเสียแบบถังกรองไร้อากาศเพื่อบำบัดน้ำเสียจากฟาร์มสุกรขนาดเล็ก
- การสอนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอาเซียน โดยใช้เอกสารคำสอนสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี
- การจัดการความเสี่ยงของเกษตรกรผู้เลี้ยงหอยนางรม ภายใต้ความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศในจังหวัดตราด
- การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของเจ้าหน้าที่ หอผู้ป่วยหนัก อายุรกรรม 3 ได้โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี
- การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางน้ำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญ
- การประเมินคุณภาพน้ำในคลองบางซื่อหลังจากโรงควบคุมคุณภาพน้ำจตุจักรเปิดดำเนินการ
- การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำป่าสักเพื่อการเกษตร โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์และจังหวัดลพบุรี
- หลักสูตรการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยของประเทศไทย
- การประเมินมูลค่าการอนุรักษ์พืชหายากและพืชเฉพาะถิ่น เพื่อความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูงของประเทศไทย
- ความรู้ความเข้าใจปัญหาสิ่งแวดล้อมของคนในชุมชนบริเวณอ่าวเกสทั้งพระ จังหวัดสงขลา
- การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ด้วยหลัก 7R
- Cultural Differences in Financial Behavior

Dr. Vinai Veeravatnanond : Editor

วารสาร

สิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท

AEE-T Journal of Environmental Education

© 2010 The Association for Environmental Education of Thailand

ปีที่ 7 ฉบับที่ 15 กรกฎาคม - ธันวาคม 2559

www.aeet.or.th, E-Mail : aeet2552@gmail.com

วารสารราย 6 เดือน ปีละ 2 ฉบับ

ISSN : 1906-8557

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.สมจิตต์ สุพรรณทีสน์

Assoc.Prof.Dr.Bob Jickling

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วัชระวัฒนานนท์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร.บุญเลิศ วงศ์โพธิ์

ดร.วิญญู สะตะ

พิสูจน์อักษร

ดร.วิจิตรวรรณ สันนวรเกียรติ

นางสาวจุริลักษณ์ พิมพ์รส

ประจักษ์ลภพพันธ์และงานโฆษณา

นายมนูญ มนุชจรัส

เจ้าของ

สมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย

สำนักงาน

สมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย

188 ม.1 ต.หน้าวัด อ.เมือง จ.อุดรธานี 53000

โทร.084-6127513

พิมพ์ที่

สัจจะดีกสิสถานคร 170/8 ถ.ถีนานนท์ อ.เมือง จ.มหาสารคาม

บรรณาธิการ

วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษา-สสศท ฉบับนี้เป็นปีที่ 7 ฉบับที่ 15 ประจำเดือน กรกฎาคม - ธันวาคม 2559 ซึ่งเราได้ยื่นหยักรับใช้สังคมมาเป็นเวลา 7 ปี เป็นเวลาที่นานพอสมควรที่เราได้พัฒนาคุณภาพวารสารมาตลอดด้วยการออกวารสารให้ตรงเวลาและมีผู้ทรงคุณวุฒิคัดกรองบทความที่มีคุณภาพเพื่อเผยแพร่ทั้งในแบบรูปเล่มและระบบออนไลน์ในเว็บไซต์ www.aeet.or.th โดยผู้ที่ต้องการสืบค้นข้อมูลสามารถเข้าถึงได้ง่าย และนำไปใช้อ้างอิงในงานเชิงวิชาการ สิ่งสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ใคร่เรียนสมาชิกให้ทราบก็คือความตั้งใจและอดทนในการจัดทำวารสารเพื่อให้ผ่านอุปสรรคต่าง ๆ มาได้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ทั้งที่ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐเลย วันนี้เราจึงมีความภาคภูมิใจที่สังคมให้การยอมรับเรา

ในช่วงเริ่มต้น เราได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรสำคัญที่ทำงานสิ่งแวดล้อมศึกษาถูกพูดถึงและนำไปสู่การพัฒนาจนกลายเป็นหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาและทำการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง จนไม่อาจลืมนึกถึงการที่ท่านสนับสนุนให้เรา บุคคลนั้น ได้แก่

1. ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช อดีตปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ท่านให้การสนับสนุนให้พัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา รวมทั้งการจัดตั้งคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในปี พ.ศ. 2549 และท่านได้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ตกขณะไปปฏิบัติราชการโครงการปิดทองหลังพระที่จังหวัดน่าน ในปี พ.ศ. 2553

2. ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วีริยเวชกุล ราชบัณฑิต อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ท่านได้สนับสนุนให้จัดตั้งคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จนถึงปัจจุบันก็ยังเป็นคณะที่ยังคงมีผู้สนใจเข้ามาเรียนอย่างต่อเนื่องและผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมหลายรุ่น ซึ่งก็น่าเสียดายที่ท่านมาเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็ง เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2559

ความก้าวหน้าอีกเรื่องหนึ่งที่ใคร่เรียนผู้อ่านให้ทราบคือ คณะผู้จัดทำวารสารได้มีมติให้จัดทำวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นปีละ 3 ฉบับ เพื่อเผยแพร่เป็นแบบรายสี่เดือน คือ มกราคม ถึง เมษายน พฤษภาคม ถึง สิงหาคม และ กันยายน ถึง ธันวาคม เพื่อให้บทความถูกเผยแพร่และทันต่อเหตุการณ์ได้รวดเร็ว กองบรรณาธิการต้องขอยกย่องในข้อผิดพลาดและความบกพร่องบางประการในสิ่งที่ล่วงผ่านมา นับจากนี้ไปจะให้ความสำคัญในการประสานงานกับทุกท่านที่ต้องการให้วารสารนี้เป็นเวทีในการเผยแพร่ผลงานวิชาการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุดต่อไป

ขอขอบคุณทุกท่าน สถาบันการศึกษาทุกแห่ง ที่ใช้บริการวารสารฯ มาอย่างต่อเนื่อง ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ พบกันใหม่ในปีที่ 8 ฉบับที่ 16 ประจำเดือน มกราคม - เมษายน 2560

รศ.ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์

นายกสมาคมสิ่งแวดล้อมศึกษาแห่งประเทศไทย

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

- 27 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์
The Factors Influencing Effectiveness of Budget Management of Sub-district Administrative
Organizations in Phetchabun Province
ภัทรกร พุทธนุรัตน์¹, สุนธยา ชมภู² 279
- 28 การส่งเสริมการแก้ไขปัญหาดินเสื่อมคุณภาพในชุมชนบ้านศรีวิลัย ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม
A promotion to troubleshoot deterioration soil, for Ban Sriwilai NongPling Sub-district Muang,
MahaSarakhm
จุไรรัตน์ คุรุโคตร 292
- 29 กระบวนการถ่ายทอดวงโยธวาทิตโรงเรียนหล่มสักวิทยาคม อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
Knowledge Transference Processes of Marching Band of Lomsakwittayakom School, Lomsak
District in Petchabun Province
นางสาวกาญจนา วงศ์วิเศษ¹, มนัส วัฒนไชยยศ² 305
- 30 ประสิทธิภาพของการบำบัดน้ำเสียด้วยบึงประดิษฐ์โดยใช้พืชผสม โรงพยาบาลขามสะแกแสง
อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา
Efficiency of Wastewater Treatment by Constructed Wetland Mixed Plants from Khamsakeasang
Hospital, Nakhon-ratchasima Province.
นราศักดิ์ แอบจันอัด¹, วีระพล วงษ์ประพันธ์², จินดาวัลย์ วิบูลย์อุทัย³ 314

บทความวิชาการ Part C

- 1 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ด้วยหลัก 7 R
พรทิพย์ วันสม C-1
- 2 Cultural Differences in Financial Behavior
Dr.Raweewon Sananworakiat and Khwanhathai Sananworakiat C-10

The Factors Influencing Effectiveness of Budget Management of Sub-district Administrative Organizations in Phetchabun Province

Phattaradorn Buddhanurattana¹ Sonthaya Chomphu²

¹Student of Doctoral Degree, (Public Administration), Rajabhat Phetchabun University

²Lecturer, Faculty Of Humanities and Social Science, Rajabhat Phetchabun University

Abstract : The present study entitled "The Factors Influencing Effectiveness of Budget Management of Sub-district Administrative Organizations in Phetchabun Province" aimed to (1) study general problems and effectiveness of budget management of sub-district administrative organizations in Phetchabun province, (2) determine the factors influencing effectiveness of budget management of sub-district administrative organizations in Phetchabun province, and (3) present the model discovered from the study and effectiveness of budget management of sub-district administrative organizations in Phetchabun province. The mixed method between quantitative and qualitative research was designed for the study. In addition, descriptive research was used to review literature on concepts, theories, and relevant reliable studies and references. The instrument used to collect data was a questionnaire, and then the data was analyzed through statistics and interviews.

The population used to study was the personnel of sub-district administrative organizations performing one's duty during 2015; by simple random sampling, the number of the samples according to R.V. Krejcie and D.W. Morgan's sample size table was 125 in total at deviation level .05; it consisted of 25 administrators of the sub-district administrative organizations, 50 council members of the sub-district administrative organizations. The instruments were classified into two types: (1) quantitative research used a questionnaire with 5 rating scales to collect data and (2) qualitative research used an in-depth interview. The data analysis was implemented through statistics: percentage, mean, standard deviation, multiple regression analysis of the entered variables, and analytic induction for qualitative data.

The findings of the study were:

1. The overall level of general problems and effectiveness of budget management of sub-district administrative organizations in Phetchabun province was high the examination on each item found only one item was highest and another 4 items were high. Moreover, those of items were the sub-district administrative organization became efficiently managerial, the administrators of the sub-district administrative organization held transparency as a major managerial mission organizational management was based on clear regulation and organizational management was based on system and mechanism respectively.

2. The factors influencing effectiveness of budget management of sub-district administrative organizations in Phetchabun province found multiple correlation coefficients among variables, namely budget, personnel, participation, management, structure, stability, organizational strategies, operational system, and common administratively participatory value.

3. The model discovered from the study and effectiveness of budget management of sub-district administrative organizations in Phetchabun province recommended the new systematically managerial development should pay more attention on effectiveness of budget management, and human resource development should emphasize capacity, knowledge, ability, morality according to effective budget management.

Keywords : Effectiveness of Budget Management

Corresponding Author : ภัทธกร พุทธนุรัตน์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ E-mail : sstt_441@hotmail.com

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณ
ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์

ภัทรกร พุทธนุรัตน์¹, สันธยา ชมภู²

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
²อาจารย์ ดร., คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารจัดการ งบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ และ (3) เพื่อ นำเสนอรูปแบบการค้นพบจากการวิจัยและประสิทธิผลของการบริหารจัดการงบประมาณขององค์การ บริหารส่วนตำบลอย่างมีประสิทธิภาพการศึกษานี้ใช้แบบผสมผสาน (Mix Method) ระหว่างเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยส่วนหนึ่งเป็นการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และ ผลงานวิจัยที่มีความน่าเชื่อถือและอ้างอิงได้ และการใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือใน การรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติและการสัมภาษณ์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด เพชรบูรณ์ ปีพ.ศ. 2558 จำนวนทั้งสิ้น 125 คนประกอบด้วยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 25 คนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 50 คนพนักงานส่วนตำบลจำนวน 50 คนกลุ่มตัวอย่างที่ ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบูรณ์ปี พ.ศ. 2558 จำนวน 125 คนซึ่งได้จากการใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และใช้เทคนิคการสุ่ม ตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 การสุ่มตัวอย่างเครื่องมือเก็บ รวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ (1) การวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย การแจกแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และ (2) การวิจัยเชิงคุณภาพเป็น แบบสัมภาษณ์ (In-depth - interview) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณตามลำดับ ความสำคัญของตัวแปรที่เข้าสมการ (Enter Multiple Regression Analysis) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล คุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ และ ระดับมาก จำนวน 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการ บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ความโปร่งใสขององค์กรถือเป็นภารกิจหลักขององค์กรผู้บริหาร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือความโปร่งใสเป็นภารกิจหลักของการบริหารจัดการขององค์กรมีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจนและ การบริหารจัดการขององค์กรมีระบบและกลไกตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation Coefficients) ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ได้แก่ ด้านงบประมาณด้านบุคลากรด้านการมีส่วนร่วมด้านการจัดการ ด้านโครงสร้างด้านความโปร่งใสด้านความยั่งยืนด้านกลยุทธ์ขององค์กรด้านระบบการปฏิบัติงานและ ด้านค่านิยมการมีส่วนร่วมบริหารงานทั่วไป

3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการค้นพบจากการวิจัยและประสิทธิผลของการบริหารจัดการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีประสิทธิภาพควรมีการพัฒนากรอบบริหารจัดการใหม่ที่มีมุ่งเน้นประสิทธิผลการจัดการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรพัฒนาคุณภาพของบุคลากรให้มีสมรรถนะและความรู้ ความสามารถคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณ

คำสำคัญ : ประสิทธิผลการบริหารงบประมาณ

บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยโดยมีรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2550 เป็นกฎหมายสูงสุดในการบริหารและปกครองประเทศซึ่งมีเจตนารมณ์ที่จะให้ประเทศไทยมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นโดยมุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองตนเองรวมทั้งการตัดสินใจและการบริหารราชการเพื่อให้สามารถบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลและตรงกับความต้องการของประชาชนตามความจำเป็นในแต่ละท้องถิ่นหลักการสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงประกอบด้วยการจัดให้มีการเลือกตั้ง (Election) เพื่อให้คนในท้องถิ่นนั้นได้มีโอกาสได้เข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนในการปกครองตนเอง มีองค์กรสภาท้องถิ่นมีเขตพื้นที่ในการบริหารและความรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ให้มีสภาพเป็นนิติบุคคล (Juristic Person) เพื่อผลสมบูรณ์ตามกฎหมายในการปกครองตนเองมีรายได้ (Revenue) มีอำนาจในการจัดหางบประมาณ (Budget) และมีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง (Autonomy) แต่จะต้องอยู่ในการควบคุมหรือการกำกับดูแลของรัฐเป็นสถาบันการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่นและจะต้องได้รับการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนั้น (ศิริพงษ์ มุขศรี, 2540 : 2)

จากบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจเพิ่มขึ้นจากเดิมนั้นทำให้มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากในการบริหารงานให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนตามสภาพการณ์เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นปัจจัยในการบริหารงานของท้องถิ่นและเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดหารายได้และการกำหนดการใช้จ่ายในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความสำคัญมากในการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเจริญก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถรับใช้ประชาชนใน

การอำนวยความสะดวกและความผาสุกให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้มากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับว่ามีรายได้อีกเพียงพอกำหนดทำนุบำรุงท้องถิ่นมากน้อยเพียงใดตราปดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้น้อยจะต้องพึ่งหรือขอรับการอุดหนุนช่วยเหลือทางการเงินจากรัฐบาลอยู่เรื่อย ๆ จึงจำเป็นที่ส่วนกลางยังต้องควบคุมดูแลท้องถิ่นทำให้ท้องถิ่นถูกจำกัดสิทธิหรืออำนาจในการปกครองตนเองและขาดความคิดริเริ่มที่จะปรับปรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าและสนองตอบความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงได้ ดังนั้นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงนับได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารการคลังเพื่อการบริหารงานท้องถิ่นการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลในการกระจายอำนาจหรือมอบอำนาจในการหารายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นระบบการปกครองท้องถิ่นในปัจจุบันโดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 283 จึงกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองการบริหารงานบุคคลการเงินและการคลังและมีหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะซึ่งหมายถึงให้มีการกระจายอำนาจทางการเงินโดยรัฐบาลมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบทางการเงินให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการตัดสินใจทางการเงินโดยไม่ต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐบาล เพียงแต่อยู่ในการควบคุมบางเรื่องที่เป็นที่ว่าการกระจายอำนาจทางการเงินการคลังดังกล่าวจะต้องมีการกระจายอำนาจทางการเงินรายรับคือ การมอบให้ท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บรายได้ของตนเองโดยเฉพาะภาษีอากร และต้องมีการกระจายอำนาจทางการเงินรายจ่ายโดยให้ท้องถิ่นมีอำนาจตัดสินใจในการใช้จ่ายของตนเองเพื่อความเป็นอิสระของท้องถิ่นแต่ในการกระจายอำนาจดังกล่าวรัฐบาลกลางยังคงดูแลการใช้จ่ายเงินของท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุดมิให้มีการรั่วไหลหรือประพดมิชอบหรือทุจริตโดยมีการกำหนดระเบียบให้ถือปฏิบัติมีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปอย่างถูกต้อง (ประภัสสร ศรีแสงชัย กุล. 2541 : 1)

การบริหารส่วนตำบลนับเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีการพัฒนารูปแบบการจัดการปกครองรวม 4 ครั้ง คือ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ในรูปแบบสภาตำบล พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 2751/2509 ในรูปแบบสภาตำบลประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2525 (กรมการปกครอง. 2539 : 11-12) และในปี พ.ศ. 2537 รัฐได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2537 (กองวิชาการและแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2539 : 17) มีผลทำให้สภาตำบล 618 แห่งที่มีฐานะทางการเงินตามหลักเกณฑ์รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนตั้งแต่ 150,000 บาทขึ้นไป เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหลังวันที่ 30 มีนาคม 2539 มีองค์การบริหารส่วนตำบล 2,760 แห่งปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนตำบล 6,737 แห่ง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่แพร่หลายและใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดทั้งในด้านที่ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งและมีความใกล้ชิดกับผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ศุบลศรีสุขวัญนา. 2546 : 2)

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องรายได้และการจัดการหรือการดำเนินการภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนดถือเป็นสิ่งที่บ่งบอกได้ว่าเป็นกระบวนการบริหารการปกครองของรัฐที่ได้กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างเต็มรูปแบบการบริหารการกอนิติสัมพันธ์ต่อบุคคลภายนอกการบริหารงบประมาณเพื่อการจัดการด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการและอีกหลายด้าน เพื่ออำนวยความสะดวกประชาชนในท้องที่หลายแห่งที่ประสบปัญหาด้านการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเองปัญหาที่เกิดจากบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่างมีข้อจำกัดในหลายด้านประกอบกับกฎหมายระเบียบคำสั่งและการสั่งการของส่วนกลางที่กำหนดกระบวนการบริหารอย่างเป็นทางการเป็นรูปแบบกำหนดและจำกัดในบางอย่างก่อให้เกิดปัญหาทั้งภายนอกและภายในหน่วยงานของตนเองอันเป็นภาพลักษณ์ที่บ่งบอกให้ประชาชนผู้ที่เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบว่าการบริหารการดำเนินการที่ประชาชนได้ใช้อำนาจในการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งการกำหนดผู้แทนในการบริหารงบประมาณจะเป็นการกระจายอำนาจตามแนวนโยบายแห่งรัฐตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างแท้จริงหรือไม่ องค์การควบคุมโดยกลไกของรัฐจากกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ที่ขาดการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ใกล้เคียงกันตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องล้วนแต่เป็นปัญหาอุปสรรคที่ต้องศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นอันจะนำไปสู่ระบบการกระจายอำนาจการปกครองอย่างแท้จริงองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความสำคัญมากต่อการบริหารงบประมาณและการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะตำบลเป็นระดับพื้นฐานการบริหารการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อตำบล (ศิริพงษ์ มุขศรี. 2540 : 4)

ปัญหาด้านการบริหารงบประมาณที่ประสบอีกด้านคือการขาดวินัยทางการคลังมีการใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งจะเห็นว่ามีการใช้งบประมาณเพื่อหาเสียงของผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น มีการจัดสรรงบประมาณเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้กับผู้สูงอายุทุกคนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่มีการพิจารณาตามความจำเป็นหรือฐานะความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุทำให้ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากบางครั้งงบประมาณไม่เพียงพอต้องใช้จากเงินสะสมจนหมดและยังมีโครงการอื่น ๆ อีกที่มีลักษณะประชานิยมเหมือนกับรัฐบาลส่วนกลางโดยขาดการคำนึงถึงสถานะทางการเงินการคลังขาดการควบคุมการใช้งบประมาณจะเห็นได้ว่ากฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ ที่บังคับใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบลยังคลุมเครือเป็นลักษณะของการเกิดปัญหาแล้วค่อยออกระเบียบซึ่งเกิดขึ้นได้ทุกวันจนกลายเป็นปัญหาใหม่ เช่น การใช้งบประมาณสงเคราะห์ศพผู้ที่เสียชีวิตในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ให้โรงเรียนการแจกทุนการศึกษาโดยการตั้งจ่าย และใช้งบประมาณส่วนใหญ่จะยึดหลักความเป็นอิสระของท้องถิ่น และอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และพระราชบัญญัติการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจซึ่งได้กำหนดไว้กว้างมากจนทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงบประมาณไม่ถูกต้องไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม (เกรียงไกร สุราอามาตย์. 2550 : 3)

จากสภาพปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวผู้ศึกษาซึ่งเป็นผู้บริหารส่วนตำบล ซึ่งมีหน้าที่จัดหาข้อมูลประสานงานและช่วยเหลือเจ้าหน้าที่งบประมาณในการจัดทำงบประมาณจึงสนใจศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ว่ามีศักยภาพในการบริหารงบประมาณแต่ละขั้นตอนอย่างไรแล้วนำผลการศึกษาที่ได้เสนอแนะต่อผู้บริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

แนวทางการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย กับผู้บริหาร อบต. สมาชิก อบต. และพนักงาน อบต.

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้บริหาร อบต. จำนวน 25 คน สมาชิก อบต. จำนวน 50 คน พนักงาน อบต. จำนวน 50 คน การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามปลายปิดแบ่งเป็น 3 ส่วน

1. แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับด้านบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุราชการ สถานภาพและระดับการศึกษา
2. แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณ ประกอบด้วย ด้านการงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการจัดการ ด้านคามโปร่งใส และด้านความยั่งยืน
3. แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณ ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ขององค์กร ด้านโครงสร้างขององค์กร ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านบุคลากร ด้านทักษะ ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ และด้านค่านิยม

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลนั้นสามารถแยกอธิบายลักษณะการใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ใช้เพื่อให้ทราบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
2. สถิติเชิงอนุมานใช้ในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านงบประมาณ และการมีส่วนร่วมบริหารบุคลากร
3. นำเสนอรูปแบบการค้นพบจากการวิจัยและประสิทธิผลของการบริหารจัดการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการจัดการ ด้านโครงสร้าง ด้านความโปร่งใส ด้านความยั่งยืน และ ด้านกลยุทธ์ขององค์กร ติดตามและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาภาวะผู้นำทางการบริหาร

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าสภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน และ ระดับมาก จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีการกำหนดการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนการ และองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสุจริต ตามลำดับ สภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ และ ระดับมาก จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานแบบโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลมีการทำประชาพิจารณ์ทุก 1 เดือน การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจขององค์กร องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับความโปร่งใสเป็นอันดับแรก และ ความโปร่งใสขององค์กรถือเป็นความภาคภูมิใจของหลักการบริหาร ตามลำดับ

สภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ และ ระดับมาก จำนวน 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการ

บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ความโปร่งใสขององค์กรถือเป็นภารกิจหลักขององค์กร ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือความโปร่งใสเป็นภารกิจหลักของการบริหาร การจัดการขององค์กรมีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจน และการบริหารจัดการขององค์กรมีระบบและกลไก ตามลำดับ ผล การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ด้วย Multiple Linear Regression Analysis ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดกระทำตัวแปร และวางลำดับของการวิเคราะห์ ดังนี้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation Coefficients) ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการจัดการ ด้านโครงสร้าง ด้านความโปร่งใส ด้านความยั่งยืน ด้านกลยุทธ์ขององค์กร ด้านระบบการปฏิบัติงาน และ ด้านค่านิยมการมีส่วนร่วม บริหารงานทั่วไป ซึ่งพบว่า ไม่มีตัวแปรพยากรณ์ คูใดมีปัญหาความสัมพันธ์กันเองสูงจนเกินขีดกลางของการใช้สถิติในการวิเคราะห์ เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ทุกคู่มีค่าระหว่าง 0.166-0.778 โดย ตัวแปรต้นคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จึงไม่เกินขีดกลางของการวิเคราะห์ด้วยสถิติ Multiple linear regression analysis ($r < 0.80$) ตัวแปรทั้งหมดจึงเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์

3. การทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการจัดการ ด้านโครงสร้าง ด้านความโปร่งใส ด้านความยั่งยืน ด้านกลยุทธ์ขององค์กร ด้านระบบการปฏิบัติงาน และด้านค่านิยมการมีส่วนร่วมบริหารงานทั่วไป โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple linear regression) เลือกวิธีการลำดับความสำคัญของตัวแปรที่เข้าสมการ (Enter Multiple Regression Analysis) ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ตัวแปรที่ถูกนำเข้าในสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านงบประมาณ และ บุคลากร ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ 0.249 และ 0.094 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.410 และ 0.141 ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ร้อยละ 20.60 ($R^2 = 0.206, F = 8.822$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .

ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการจัดการ ด้านโครงสร้าง ด้านความโปร่งใส ด้านความยั่งยืน และ ด้านกลยุทธ์ขององค์กร พบว่า ตัวแปรที่ถูกนำเข้าในสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมบุคลากร และ ด้านความยั่งยืน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ 0.133, 0.746, 0.290, 0.291 และ 0.284 ตามลำดับ ค่า

สัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.330, 0.723, 0.257, 0.234 และ 0.289 ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ร้อยละ 37.10 ($R^2=0.371$, $F=20.01$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมด้านโครงสร้าง และด้านความโปร่งใส พบว่า ตัวแปรที่ถูกนำเข้าไปในสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านงบประมาณ และ ด้านบุคลากร ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ 0.236 และ 0.143 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.218 และ 0.139 ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ร้อยละ 10.90 ($R^2=0.109$, $F=4.149$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการจัดการ ด้านโครงสร้าง ด้านความโปร่งใส ด้านความยั่งยืน และด้านกลยุทธ์ขององค์กร พบว่า ตัวแปรที่ถูกนำเข้าไปในสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมบริหารงานทั่วไป ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ 0.370, 0.275, 0.499 และ 0.277 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.427, 0.290, 0.476 และ 0.335 ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ร้อยละ 36.50 ($R^2=0.365$, $F=19.520$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วม ด้านโครงสร้าง ด้านความโปร่งใส ด้านความยั่งยืน และด้านกลยุทธ์ขององค์กร ผลการวิเคราะห์นำเสนอรูปแบบการค้นพบจากการวิจัยและประสิทธิผลของการบริหารจัดการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีประสิทธิภาพ จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแตกต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการดำเนินโครงการในงบประมาณขององค์กร เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณไปสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของกลุ่มเป้าหมาย ที่ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์ ถอดเทปและตีความคำสัมภาษณ์ (จากคำสัมภาษณ์ตีความได้ว่า) สัมภาษณ์นายอำเภอแห่งหนึ่ง โดยให้สัมภาษณ์ว่า มีปัจจัย 2 ด้านคือ ปัจจัยภายนอก อันได้แก่สภาพที่อยู่นอกองค์กร คือได้แก่เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การเมือง กฎหมาย ระบบราชการและระบบการตรวจสอบขององค์กรภายนอก อีกด้านหนึ่งได้แก่ปัจจัยภายในที่อยู่ในตัวผู้บริหาร สมาชิกสภาและพนักงานท้องถิ่นคือ ความรู้ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งปัจจัยภายในนี้เมื่อได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอกที่เข้ามากระทบอาจเปลี่ยนแปลงไปได้ ดังนั้น ในที่นี้จึงจะพิจารณาเฉพาะแต่ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการป้องกันการทุจริตใน อบต.เท่านั้น

จากข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏในสื่อมวลชนต่าง ๆ ประกอบกับการจัดอันดับประเทศที่มีการทุจริต ประพฤติมิชอบในวงราชการ ปรากฏว่าประเทศมีแนวโน้มของการทุจริตเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเราสามารถ พิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดมีการทุจริตประพฤติมิชอบดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมที่ทั่วโลกมีการเชื่อมโยงการค้า การเงิน การลงทุน ทำให้สภาวะค่าครองชีพของประชาชนเพิ่มมากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงได้ ส่งผลให้ค่าตอบแทนของ ข้าราชการไม่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตให้สมอรรถภาพ เมื่อเทียบกับอาชีพอื่น ๆ
2. ด้านสังคมและวัฒนธรรม สิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตที่นอกเหนือจากปัจจัยสี่มี มากมาย ประกอบกับค่านิยมทางสังคมที่เป็นวัตถุนิยมทำให้ค่าใช้จ่ายสิ่งฟุ่มเฟือยเพิ่มมากยิ่งขึ้น
3. ด้านการเมือง ปัจจุบันการมีระบบการเมืองในระดับชาติได้ขยายตัวลงมาสู่การเมืองในระดับ ท้องถิ่นมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้นักการเมืองทั้ง 2 ระดับมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน คือ นักการเมืองระดับชาติใช้ฐานของประชาชนในระดับล่างจากนักการเมืองท้องถิ่น และในขณะเดียวกัน นักการเมืองท้องถิ่นก็ได้ผลประโยชน์จากการเกื้อกูลของนักการเมืองในระดับชาติ ทำให้แนวโน้มการ ทุจริตขยายวงกว้างมากขึ้น
4. ด้านกฎหมาย ในความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่ากระบวนการดำเนินคดีและการ พิจารณาคดีที่ล่าช้ามากส่งผลกระทบต่อ การป้องกันการทุจริตเป็นอย่างยิ่ง คิดส่วนมากกว่าจะดำเนินการ แล้วเสร็จจนถึงการลงโทษผู้กระทำความผิดมีความล่าช้าจนเกือบเท่าอายุการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาไปแล้ว ทำให้ผู้กระทำความผิดความเกรงกลัว ระหว่างผู้เกี่ยวข้องไม่เห็นประโยชน์จากการ ดำเนินคดีเท่าที่ควร
5. ด้านระบบราชการ มีปัจจัยในด้านระบบราชการบางประการที่ส่งผลต่อการป้องกันการ ทุจริตใน อบต. ได้แก่
 - 1) การยกฐานะ อบต.เป็นเทศบาลและการจัดชั้น อบต.ต่าง ๆ ในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมเปิด โอกาสให้มีการวิ่งเต้นไปยังส่วนกลาง ทำให้เกิดความลักลั่นและไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงใน พื้นที่
 - 2) การกำกับดูแลของ จังหวัด/อำเภอ ยังไม่เหมาะสม โดยอำเภอทำหน้าที่เพียงบางเรื่องไป ยังจังหวัดแต่เพียงอย่างเดียว ทำให้ปริมาณงานไปคั่งค้างที่จังหวัดมาก ประกอบกับในจังหวัดหนึ่ง ๆ มี อบต.มากหลายร้อยแห่งทำให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดูแลไม่ทั่วถึง
 - 3) การดำรงตำแหน่งของพนักงานส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ปลัด อบต.ลงไปยังต้องการให้ความ เห็นชอบหรือการอนุมัติจากผู้บริหารท้องถิ่น ทำให้พนักงานส่วนท้องถิ่น จำเป็นต้องทำงานไปตามความ ต้องการของฝ่ายบริหาร ทั้ง ๆ ที่อาจไม่เห็นด้วย หรือเห็นว่าเป็นการกระทำที่มิชอบแต่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้
6. ด้านระบบการตรวจสอบจากองค์กรภายนอก อบต. ควรจัดให้มีระบบการตรวจสอบกันเอง เป็นการภายในที่มีประสิทธิภาพ และถ้าหากมิได้ดำเนินการตรวจสอบภายในของตนเองอย่างจริง พนักงานส่วนท้องถิ่นที่ละเลยจะต้องรับผิดชอบ

ในส่วนของการตรวจสอบจากองค์กรภายนอก ปัจจุบันยังมีปัญหาอยู่มากทำให้ขาดการตรวจสอบ ติดตามการทำงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งจังหวัด อำเภอ สดง.และ ป.ป.ช.อย่างจริงจัง เป็นเหตุให้การทุจริตยังคงมีอยู่ จึงควรจะต้องมีการปรับปรุงการตรวจสอบจากองค์กรภายนอกให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากขึ้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ไปสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของกลุ่มเป้าหมาย ที่ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์ ถอดเทปและตีความคำสัมภาษณ์ (จากคำสัมภาษณ์ตีความได้ว่า) สัมภาษณ์ หน.กลุ่มกฎหมายระเบียบและร้องทุกข์แห่งหนึ่ง

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาการทุจริตในสังคมไทยในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างไรให้สัมภาษณ์ว่า การร้องเรียนมากขึ้นและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ภาพรวมในเรื่องของพัสดุ ทุจริตในการจัดซื้อ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี ขาดต่อการตรวจสอบ การเข้าไปตรวจสอบมันยากเพราะทาง อบต.มีงบประมาณมากขึ้น ผลประโยชน์ก็จะมากขึ้น วงจรความร่วมมือมันหลายฝ่ายการทุจริตมันเพิ่มมากขึ้นเมื่อก่อนจะเฉพาะตัวนายก แต่ในปัจจุบันข้าราชการ โดยเฉพาะผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้ชี้แนะข้าราชการประจำในเรื่องการสั่งการ แต่ในปัจจุบันฝ่ายประจำก็ให้ความร่วมมือด้วย และรวมถึงผู้รับจ้างด้วยก็จะรวมเป็น 3 ประสาน ถ้าสภาพเป็นฝ่ายเดียวกับนายกการตรวจสอบก็จะไม่เข้มข้น

2. มีปัจจัยอะไรที่มีผลต่อการป้องกันการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลให้สัมภาษณ์ว่า มองปัจจัยเป็น 2 ส่วนคือ ตัวบุคคล กับ กฎหมาย ในเรื่องตัวบุคคล ผู้บริหาร ข้าราชการ ผู้รับจ้าง ทั้งสามฝ่ายถ้าในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมันก็จะสำเร็จ ฉะนั้นจึงร่วมกันร่วมมือกันทุจริตหรือการแสวงประโยชน์ร่วมกันรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ประเด็นกฎหมาย มันมีช่องว่างที่ให้อำนาจผู้บริหารในการตกลง ส่วนใหญ่การให้อำนาจผู้บริหารในเรื่องการตกลง การทุจริตที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ คือการตกลงราคา โดยมีการแบ่งขอยโครงการ มันกำหนดผู้รับจ้างหรือหาผู้รับจ้างซึ่งเป็นพรรคพวกของตนเองก็สามารถที่จะกำหนดตัวผู้รับจ้าง ซึ่งปัจจุบันค่อนข้างมีปัญหาการต่อรองราคา การประกวดราคามีแต่ข้อขัดแย้งน้อยปัจจุบันมีการตรวจสอบเข้มข้นในส่วนนี้จะพบน้อย กฎหมายมองว่าการตรวจสอบ ระบบการลงโทษการพิจารณาโทษก็ไม่รุนแรงเท่าไร ก่อนข้างจะไม่เต็มที่ ถ้าซ้ำ ควรมีการแก้ไขกฎหมายให้มีการลงโทษอย่างเด็ดขาดและรุนแรง ระยะเวลาที่ยาวนานมากควรมีการแก้ไขตรงนี้ ส่วนอิทธิพลทางการเมือง ทราบคืออยู่แล้วว่าการที่เข้ามาสู่ฝ่ายบริหารส่วนก็มีปัจจัยไม่เงินก็อิทธิพล หรือบารมี ต้องยอมรับกันว่ามันเป็นปัจจัยที่ทำให้การบริหาร คนที่สร้างคนนี้ได้ก็ต้องใช้อิทธิพลทางการเมืองมันต้องใช้เงินและตรงนี้เขาต้องใช้เงินเพื่อที่จะรักษาดำแหน่งไว้ การที่จะรักษาดำแหน่งไว้ต้องใช้เงิน เพื่อรักษาสถานภาพทางการเมืองการสังคม เข้าสู่ตำแหน่งก็ต้องใช้เงิน อยู่ในตำแหน่งก็ต้องใช้ เพราะจะต้องดูแลในส่วนต่าง ๆ ทั้งในทางวัฒนธรรมหรือทางสังคม จึงต้องใช้เงิน อิทธิพล บารมี วาระการดำรงตำแหน่งของนายก เดิมกฎหมายกำหนดไว้ว่าดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 2 วาระ มองว่าเป็นเรื่องที่ดี คือ 1 เรื่องการผูกขาดอำนาจก็จะน้อยลง เพราะระยะเวลามันสั้นลงถ้าไม่เกิน 8 ปี ถ้าไม่กำหนดไว้ก็จะเป็นได้ตลอดมันก็จะทำให้ฝ่ายบริหารมันก็จะกลายเป็นอีกเหิมเป็นได้เป็นต่อ เป็นได้ต่อไม่สิ้นสุดมันก็จะเกิดการอีกเหิมและก็จะทำการทุจริต

3. เพื่อป้องกันการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบล ควรเป็นอย่างไร ให้สัมภาษณ์ว่า วิธีการป้องกันการทุจริตนั้น 1. มีการปลูกจิตสำนึก ให้รักในประโยชน์ของตนเอง 2. กฎหมาย มีบทลงโทษทางกฎหมายที่รวดเร็ว/รุนแรง แก่กฎหมาย กฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญต้องเร่งแก้ไข 3. มีหน่วยงานตรวจสอบเฉพาะ 4. การมีส่วนร่วมของประชาชน 5. การฝึกอบรมเป็นอีกส่วนหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนรู้ข้อมูล รู้ข่าวสารและใช้สิทธิของตนตรวจสอบพบว่า ตอบแบบสอบถามด้านการตรวจประเมินผลขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการป้องกันปัญหาการทุจริต ในองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณไปสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของกลุ่มเป้าหมาย ที่ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์ อดทนและตีความคำสัมภาษณ์ (จากคำสัมภาษณ์ตีความได้ว่า) ผู้ให้สัมภาษณ์ ผอ.ป.ช. ประจำจังหวัดแห่งหนึ่ง มีหน้าที่ 1. ป้องกันการทุจริต สร้างเครือข่ายให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ตระหนักถึงพิษภัยของการทุจริต และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต 2. ปรามปรามการทุจริต รับเรื่องร้องเรียน กล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการตรวจสอบข้อเท็จจริง พยานเอกสารเสนอคณะกรรมการ ป.ช.แห่งชาติเพื่อพิจารณา มีเรื่องร้องเรียนที่ส่วนกลางให้ ป.ช. ประจำจังหวัดตรวจสอบ ประมาณ 20 เรื่องอยู่ระหว่างดำเนินการ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐ ร้องเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเยอะมาก 3. ตรวจสอบทรัพย์สิน รับแบบแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของผู้มีหน้าที่ขึ้นและมีการตรวจสอบ ส่วนของท้องถิ่นและดำเนินการตรวจสอบ รวมถึงการตรวจทรัพย์สินหนี้สิน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินและเสนอไปยังส่วนกลาง นอกจากนั้นยังมีอำนาจหน้าที่

1. กำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
2. เสนอมาตรการความเห็นและข้อเสนอต่อ ครม. รัฐสภา ศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปรามปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม กรณี ป.ช. มีข้อเสนอแนะในการป้องกันการทุจริตการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) การป้องกันการทุจริตกรณีการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการรับจำนำข้าวเปลือก การป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการจัดสรรโควตาและการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา การป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการจ่ายเงินสินบนและรางวัลของกรมศุลกากร มาตรการในการสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องในเชิงคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาทุกระดับทั้งในและนอกระบบโรงเรียน

3. ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอน สิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ

4. ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปรามปรามการทุจริต

5. ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศ โดยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต

นอกจากนี้ยังให้สัมภาษณ์ ผลการประชุมนานาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ครั้งที่ 14 วันที่ 10-13 พฤศจิกายน 2553 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กทม.สาระสำคัญได้เน้นเรื่องความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจัง ให้ความสำคัญกับความร่วมมือในระดับนานาชาติและการนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาต่อต้านการคอร์รัปชัน ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ.2003 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2546 ประเทศไทยได้ประโยชน์จากอนุสัญญาหลายประการ คือ 1) การออกมาตรการป้องกันการทุจริต โดยให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของทางราชการให้ประชาชนอย่างกว้างขวาง การมีส่วนร่วมของประชาชน การปรับปรุงกฎเกณฑ์ทางจริยธรรม และความเป็นอิสระของศาล 2) ปรับปรุงกฎหมายเพื่อเอาผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐของรัฐบาลต่างประเทศ ที่มีส่วนรู้เห็นกับการทุจริตในประเทศ รวมทั้งแก้ไขเรื่องอาชญากรรมที่จะเอาผิดผู้กระทำความผิดได้ง่ายกว่าในอดีต 3) ถ้าได้มีการโอนย้ายทรัพย์สินที่ได้มาโดยทุจริตไปต่างประเทศ ประเทศไทยสามารถขอความร่วมมือในการติดตามขอทรัพย์สินนั้นคืน 4. ประเทศไทยมีความมือกับประเทศต่าง ๆ แลกเปลี่ยนข้อมูล ความร่วมมือในการสืบพยานหลักฐาน การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

ระเบียบของกรรมการ ป.ป.ช.ว่าด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2553 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

บรรณานุกรม

- เกรียงไกร สุระอามาตย์. (2550). ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประภัสสร ศิริแสงชัยกุล. (2541). องค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาวะวิกฤติ : ศึกษาเฉพาะการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริพงษ์ มุขศรี. (2540). การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศุมลศรี สุขวัฒนา. (2546). การศึกษากฎหมายด้านสาธารณสุขที่เป็นอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมาย : การส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม. นนทบุรี : สำนักงานสนับสนุนและพัฒนาการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ (สพกส.) สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.